

The image features a dark silhouette of a person's head and shoulders against a light gray background. The interior of the silhouette is filled with a vibrant landscape. The upper portion, corresponding to the head, shows a dense forest of tall, thin trees. Below the forest is a wide, flat green field. The lower portion of the silhouette, corresponding to the neck and shoulders, is filled with a close-up, textured view of green grass or reeds. The overall effect is a fusion of human form and nature.

Sanoja sodasta

Hanna Maidell

SANOJA SODASTA

HANNA MAIDELL

SANOJA SODASTA

© 2026 Hanna Maidell

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-89-5072-1

MIKSI TÄMÄ JULKAISU?

Heräsin arkkipiispan ääneen radiossa aikaisin aamulla 24.2.2022. Mitä oli tapahtunut? Radion ensimmäisistä aamu-uutisista kuulin venäläisen sotilaskolonnan suunnistavan kohti Kiova. Jotain käsittämätöntä tapahtui nyt. Silmien edessä vilahtivat niin isäni sotavuodet, sukuni juuret luovutetussa Karjalassa kuin nuoruuteni kansainvälisen työleirijärjestön Service Civil Internationalin rauhantyössä. Muutaman vuoden takaiset alueellisen maanpuolustuskurssin opit, lukuisat keskustelut Euroopan politiikasta saksalaisen sukulaismiehen kanssa ja KGB-upseerista kertovat artikkelit Der Spiegel – aikakauslehdessä palautuivat mieleen.

Tapahtui sellaista, mitä me x-sukupolvi nuoruudessamme olimme yrittäneet estää. Kirjoitin ensimmäisen näistä kahdestatoista proosarunosta helmikuussa 2022 ja purin siihen vihaani, pettymystä, pelkoani. Viitisentoista vuotta olen harrastanut kirjoittamista, Paltan tai Saaristopolun viikonloppukursseilla ja mieltynyt fragmentaarisuuteen, lyhyihin artikkeleihin tai tarinoihin. Kotipaikkakuntani kirjastonhoitaja laittoi hyökkäyksen alkamisesta seuraavana viikolla tarjolle Venäjän poliittisesta kehityksestä kertovia tietokirjoja. Ne inspiroivat kirjoittamaan lisää fragmentteja tuvan ruokapöydän ääressä, ikkunasta aukeavan peltomaiseman tuodessa mieleen Ukrainan arot. Muutamia

kirjailijoitakin muistui mieleen. Kiihkeästi halusin tietää, miten näin oli päässyt käymään, miten olimme erehtyneet Venäjän kehityksen suhteen?

Sattumalta huomasin Suomalaisen kirjallisuuden seuran (SKS) julkistaneen uuden aineistonkeruun aihe tunnisteella ”Ukrainan sota”. Kirjoitin päivittäin joitakin ajatuksia suoraan sähköiseen muotoon, joten sotapäiväkirjan tulostaminen syyskuussa 2023 oli helppoa. Vein sen itse SKS:n arkistoon. Kesällä 2024 syntyi ajatus sotapäiväkirjan ja proosarunojen yhdistämisestä. Viimeisin hidaste tämän julkaisun painattamiseen tuli 18.2.2025. Maailmanlopun odotus näytti ruokkivan kyynistä asennetta ja sotaisia suuruuskuvitelmia molemmin puolin Atlantin valtamerä. Samankaltaiset voimattoman vihan tuntemukset nousivat uutta diktaattoria kohtaan – DDT, Deadly Donald Trump. Tuntui epäreilulta keskittyä vain tähän yhteen naapurimaahan. Se on kuitenkin erillisen julkaisun paikka.

KIOVA 24.2.2022

*Heräsit räjähdysen ääneen
luulit ilotulitteeksi
se olikin sodan ääni
kaksikymmentä päivää
ja haluat vain pois
koska muuten ruumiisi
lojuu kadulla
satojen muiden joukossa*

HELSINKI 24.2.2022

*Havahduin arkkipiispan
puheeseen radiossa
illalla televisiossa
kiihtyneet ulkopolitiikan
tutkijat kertoivat
kaiken olennaisen*

*Nuoruuteni rauhanliikkeessä
vilahti silmieni editse
STOP WAR
Atomwaffe Nein Danke
Mitä emme tehneet*

24.2.2022

Päivä, jona kuvitelma pysyvästä Euroopan rauhasta murskautui ja maailma sai todeta joutuneensa hullun diktaattorin huijaamaksi... Herään jo klo 6, koska tarkoitus on lähteä Helsinkiin maalaamaan kaupunkiasuntoa. Radio on auki, kuten aina. "Venäjä on varhain tänä aamuna käynnistänyt hyökkäyksen Ukrainaan useasta eri ilmansuunnasta." Tämä Venäjän vaara oli ollut edustettuna puolustusvoimien ja Maanpuolustuskorkeakoulun asiantuntijoiden tapaamisissa. Tämä tulee jäämään mieleen vedenjakajapäivämääränä – aika ennen 24.2. ja aika sen jälkeen...

Arkipiispa Kari Luoma pitää aamuhartauden. Sen johdosta arvaan jotain vakavaa tapahtuneen. Yhtäkkiä radiosta alkaa kuulua kuin toisen maailmansodan uutisointia 80 vuoden takaa: "Liittouma". Puolustusvoimien edustajaa toimittaja haastattelee ja johdattellee toteamalla, että Venäjän hyökkäykseen on varmaan varauduttu jo tammikuusta lähtien. "Jo 80 vuoden ajan", upseeri korjaa toimittajaa.

Onnittelten sisarenpoikaa syntymäpäivän johdosta Vatsapilla. Lähetän vielä toisen viestin, kun tajuan mikä historiallinen päivä on kyseessä. Pihlajamäen asunnossa minulla on piskuinen Sonyn matkaradio ja voi kuunnella keskeytyksettä haastatteluja ja raportteja Ukrainasta. Ylen Antti Kuronen on jo paikan päällä Ukrainassa ja raportoi järkyttyneenä. Eikä kukaan toinenkaan säästele sanojaan. Presidentti on äänessä myös. Illalla menen ystäväni Ulla-Maijan luo yöksi ja katsomme vielä televisiota. Huh, mikä päivä.

Turvatakuiden vaatiminen oli osa Putinin teatteria...
epämääräinen tavoite, jota kaikki ryhtyivät spekulimaan. No,
eilen viimeksi varoitettiin Venäjän olevan hyökkäysvalmiudessa.
Loppuelämäni tulen kuulemaan tästä sodasta.

25.2.2022

Haastateltavat nuokkuvat jo studiossa, mutta toteavat
uskomattomaksi kuvitellun olevan täyttä totta. Nyt he kerrankin
saavat suunvuoron. Ulkopoliittisen instituutin johtaja Mika Aaltola
vakuuttaa esiintyjänä. Salenius-Pasternak kiihtyy ja raivostuu.

26.2.2022

Vähemmän uutisten seuraamista tänään, jalkalistojen maalaus
on valmis. Muistelen työkaveriani, joka on lähtöisin Ukrainasta.
Järkytin jo vuonna 2014 sen johdosta, etteivät länsimaat
tehneet mitään Venäjän miehittäessä Krimin. Etsin netistä
Putinin lempinimiä: Vladder, Vladdy löytyvät ja sitten Poutine,
kanadalainen mössöruokalaji, heh.

27.2.2022

Ylimääräinen ajankohtaislähetys alkaa klo 12.15. ja uutisten
yhteydessä kuulemme katsauksia TAISTELUTILANTEESEEN.
Puhun työkaverini ja ystäväni kanssa, sillä olemme molemmat
kiinnostuneet sotahistoriasta. Oma isäni osallistui sekä talvisotaan
että jatkosotaan, jossa haavoittui kaksi kertaa. Jo 350 000
ukrainalaista on paennut kaaosta, jonoa, nälkää, väsymystä.

Nyt olen sitä mieltä, että tässä tilanteessa pikavauhtia Natoon.
Koko sopimusjärjestelmä on romuttunut ja muuri täytyy rakentaa
Suomen rajalle... Ja tässä hässäkässä liittyminen menee kivutta.

28.2.2022

Historiallisia hetkiä eletään, mutta eihän sitä tajua. Koronapandemiakin on vielä päällä. Aivan kuin ensimmäisen maailmansodan aikoihin, espanjantauti ja sota...

1.3.2022

"Venäjän armeija" saa kummallisia tuntemuksia aikaan – siirtymä 1800-luvun historiaan saakka.

2.3.2022

Tänään viikko Venäjän Putinin hyökkäyksestä Ukraina. Surullista. Nukun huonosti ja olen ärtynyt mennessäni suunnittelukokoukseen Pukkilan digituen aloittamisesta. Kokous ei vastaa odotuksiani eikä oloni parane. Päätän kuunnella ajankohtaisohjelmia tiiviisti alkuillasta ja yrittää vaikka lukea romaania ennen nukkumaanmenoa. Suomalaiset kannattavat Natoon liittymistä. Niin minäkin. Brysselin työvuodesta EU-komissiossa 2004 muistan Naton päämajan, jonka ohi lentokenttäbussi yleensä ajoi. New Yorkin kaksoistornien sortuessa 11.9.2001 satuin jo olemaan työmatkalla Brysselissä ja tuntui turvalliselta.

3.3. 2022

Radiosta kuulen aamulla Niinistön matkustavan yllättäen Yhdysvaltoihin tapamaan Joe Bidenia. Dramaattista. Kummankohan aloitteesta? No sama se, Putin raivostuu ja hyvä niin. Saan kirjoitettua proosarunoni tapahtuneesta valmiiksi ja lähetän sen muutamille tutuille. Palaute on hyvää. Olisiko tämä ensimmäinen kirjoitus, jonka yritän saada julkaistuksi?

Julkaisu on syntynyt vanhan maailmanparantajan tarpeesta ymmärtää muuttunutta Eurooppaa. Henkilökohtaisen päiväkirjan kirjoittaminen sotatapahtumista keväällä ja kesällä 2022 lievitti turvattomuuden tunnetta. Historiallisesta kehityksestä kertovien tietokirjojen lukeminen muutaman seuraavan vuoden aikana pakahdutti ja sai tiivistämään ajatukset proosarunoiksi.

BoD

9 789528 950721